

Փոփոխութիւնն օր կրօնատարակի :
Տարեկան բաժանորդական է վեց արծաթ
Մէծիտ կանխիկ վճարելի : Ձէ մայրաքաղաքիս
եւ իւր արուարձանաց եւ իւր գաւառաց համար :
Վեց և չորս ամսոց համար ալ բաժանորդ
ընդունուի :
Գաւառական թղթատարութեան ծախքը իւր
բազրութիւնը պիտի վճարէ :

Հատը 20 փարսյ է

Երանուցման տողը 3 դրու է մէկ անգամի
համար : Աւելի ատան կըլլայ աւելի անգամ
ներու համար :

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ եւ է զիր
ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալադճեան և
Պօլիս զալըզ-բազար Դաֆիյէ խան վերի յարկ
թիւ 16 :

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du Journal Arménien POUNTCH

—16 Nafie-Han, Balouk-Pazar 16—

CONSTANTINOPLE

Թիւ 1861

ԾԱՐԱՐ

1883 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 10

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգային ժողովն երէկ իւր սո-
վորական նիստն բրաւ, ատենա-
պետութեամբ Ղազարոսեան ֆը-
րիստոստուր էֆէնտիկ : Արդիւնքն
է հետեւեալն :

1. — Ազգային երեսփոխան ի-
փէքճեան Համբարձում էֆէն-
տիկ վախճանը ծանոյց Մայր դի-
ւանն, ըսելով. «Ազգային երես-
փոխանութիւնն որդալի կորուստ
մ'ունեցաւ յանձին իւր պատուա-
կան ընկերակից Համբարձում ի-
փէքճեանի, որ իւր բաղձամեալ
երեսփոխանական պաշտօնավա-
րութեամբն ծառայած է Ազգին
իմաստութեամբ և ուղղութեամբ
և իւր անուան պատուաբեր էջեր
գրաւած է Ազգային ժողովոյս
տարեգրութեանց մէջ : Ազգային
սահմանադրական սկզբանց նը-
կատմամբ բարեյիշատակ իփէք-
ճեանի ամեն խնդրոց մէջ ցոյց
տուած օրինական նախանշայու-
ղութիւնն, իւր բաղձամեանակե-
այ ազգօգուտ ծառայութիւն-
ներն իրեւ երեսփոխան և իւր
բեւ կրթութեան պաշտօնեայ, իւր
մտաւորական անժխտելի արժա-
նիքն, յորմէ այնքան օգտած է
Հայ ժողովուրդն, և այլ ամեն
հաղորագիւտ հանգամանք մե-
ծապէս կգառնացունեն մեզ Համ-
բարձում իփէքճեանի տարածամ
կորուստն : Կհրաւիրեմք պատ-
ուարժան երեսփոխաններն իւր-
եանց խորին ցաւակցութիւնն
յայտնել յոտին կանգնած, այս
ամենացաւալի կորստին վրայ, որ
միշտ զգալի պիտի մնայ առ մեզ :
Բոլոր երեսփոխանք անմիջապէս
ստք ելնելով ցաւակցութիւն
յայտնեցին :

2. — Գումգափուի և միացեալ
թաղէն կատարուած երեսփոխա-
նական ընտրութիւնը վաւերա-
ցաւ, և ըստ օրինի երեսփոխան
հռչակեցան Կամարական խա-
չիկ, Անդրեասեան Գովակիմ,
Պէշիբեան Մանուէլ, Ինճէեան
Միհրան և Էնքաթեճեան Մարտի-
րոս էֆէնտիկներն :

3. — Ատենապետ էֆէնտիկն ժո-
ղովն հազորդեց իզմիլի գաւա-
ռական ժողովոյ մէկ գիւրն, յո-
րում ըսուած էր թէ գաւառա-
կան ժողովն յետ կարեւոր նկա-
տողութեանց յարմար դատած է
ազգային երեսփոխանութիւնէ հը-
րաժարեցունել Պապոյեան Պապի

էֆէնտիկն, և նորա տեղ ընտրել
Ապրօ Սահակ էֆէնտիկն : Ազգա-
յին ժողովն նկատելով, որ գա-
ւառական ժողով մը իւր վիճա-
կին երեսփոխանն ընտրելէն ետ-
քը՝ զանի հրաժարեցունելու, և
առանց կեդրոնական վարչու-
թեան հրահանգին՝ նոր ընտրու-
թիւն կատարելու իրաւունք չու-
նի, թէ՛ գաւառէ մը ընտրեալն
ազգային երեսփոխան է ըստ Սահ-
մանադրութեան, և Ազգային ժո-
ղովն կրնայ հրաժարեցունել
զնա յետ օրինաւոր ապացուց-
մանց, ապօրինաւոր գտաւ գա-
ւառական ժողովոյ այս անօրի-
նութիւնը, և որոշեց յանձնա-
րարել ազգային վարչութեան,
որ ըստ այսմ պատասխանէ իզ-
միլի գաւառական վարչութեան :

4. — Ատենապետ էֆէնտիկն Ազ-
գային ժողովոյ հաղորդեց նաեւ
Մարդուանութեան խորհրդ-
ոյ մէկ գիւրն, յորում գրուած
էր թէ հռոմէականութենէ Հա-
յաստանեայց մայրենի եկեղեցւոյ
գիրկը վերադարձող ազգային մը
վարդապետ ձեռնադրուելու փա-
վաք կյայտնէ : Ժողովն որոշեց
յիշել այս գիւրն առ կրօնական
ժողովն :

5. — Ժողովն, յետ այսորիկ,
երեսփոխան պարտուց բարձման
խնդրոյն անցաւ դռնփակ : Երես-
փոխանաց ոմանք դարձեալ բա-
ւական ջերմութեամբ դիտողու-
թիւններ ըրին՝ գաւառաց ազ-
գայիններէն ղինուորական տրոց
հետ յիշեալ պարտուց համար
3օկան զըշ հաւաքելու միջոցին
դէմ, և առաջարկեցին ուղղակի
հաւաքել պէտք եղած նպատակ
նուիրակութեան և այլ սովորա-
կան միջոցներով : Այլք առար-
կեցին, թէ փորձն արդէն հա-
ւաստած է որ ուղղակի նուիրա-
հաւաքութիւնն չպիտի յաջողի,
և երեսփոխան վանական վար-
չութիւնը՝ որ արդէն խիստ գը-
ժոնդակ վիճակի մէջ է, առա-
ւել գժուարին և վառագաւոր
վիճակի պիտի ենթարկուի պար-
տուց բարձման խնդրոյն կար-
գադրութեան տարապայման յա-
պաղման պատճառաւ, և թէ՛
ազգային վարչութիւնն ի հարկէ
զայս տեսնելով հարկադրուած է
արտաքոյ կարգի միջոցի գիւրն :
Մինչդեռ իրարու հակառակ և
զող այս գիտողութիւններն ու
առարկութիւններն կփոխանակ-

ուէին, և վիճաբանութիւնն հետ-
ըզհետէ ծանր կերպարանք մը
կառնուր, ազգային վարչու-
թեան ֆաղաքական ժողովոյ ա-
տենապետ Սիմոն պէյ Մագսուտ-
եան յայտարարեց, թէ յոյս կայ
որ մօտեւս գոհացուցիչ պատաս-
խան մը առնուի Բ. Դրեն՝ ծա-
նուցեալ 3 զըշի խնդրոյն համար,
և առաջարկեց յանձնաժողով մը
ընտրել, որ «Պաշտօն ունենայ Ե-
րեսփոխան պարտուց բարձման
համար վարչութեան ձեռք ա-
ռած միջոցները քննել, և ըստ
այնմ՝ վարչութեան հետ համա-
ձայնութեամբ, և կամ՝ առան-
ձինն իւր տեղեկագիրը մատու-
ցանել Ազգային ժողովոյն» : Ազ-
գային ժողովն մեծազոյն մա-
սամբ ընդունելով այս առաջար-
կութիւնը՝ կազմեց յանձնաժո-
ղովն, որոյ անդամք են՝ Տ. Մատ-
թէոս Սրբազան իզմիրեան, Տ.
Վահան վարդապետ, Նուբեան
Յովհաննէս, Ալիքսանեան Մատ-
թէոս, Պէշպեքեան Ռեթէոս, Փա-
րազեան Ստեփան և Յակոբ Ար-
շակ էֆէնտիկներն : Միանգամայն
որոշուեցաւ, որ այս յանձնաժո-
ղովն մինչեւ մէկ ամիս մատու-
ցանէ իւր տեղեկագիրն :

Ժամը 10¹/₂ին փակուեցաւ առ-
եանը, որոշուելով, որ առաջին
ատենապետի և երրորդ առե-
նադարի ընտրութեան խնդիրն
օրակարգէն վերցուի, ընտրու-
թեան գործը թողլով մինչեւ
Մայիս :

ՅՈՒՋՄՈՒՆՔ՝ ԷՋՄԱՐՏԻ ՃԵՄԱՐԱՆԻՆ
ՄԵՋ

Տփղիսէն կգրեն՝ Նոյ. 20 թուով :
«Կաթողիկոսական Տեղապա-
Ամենապատիւ Տէր Մակար Սրբա-
զան անցեալ Հոկտ. ամսոյ 23ին
հասնելով Տփղիս և կարեւոր
պաշտօնական այցելութիւններն
անելէն յետոյ, նոյն ամսոյ 27ին
ուղեւորելով դէպի Ս. Էլմիածին՝
ի 29 նոյն ամսոյ ողջամբ ժամա-
ներ է ի Մայր Աթոռն, ուր նո-
րան կսպասէին շատ կնճռոտ և
բարձի թողի արած գործեր, այն-
պիսի գործեր, որոց հետեւանքը
բանիմաց անձինք յազգայնոց
լաւ նախատեսելով՝ կխնդրէին
Նորին Սրբազնութենէն փութա-
ցուցանել իւր գալուստը : Վասն
զի Նորին Ամեն. Սրբազնութեան
բացակայութեան միջոցին՝ պըղ-
տոր ջրոյ մէջ ձուկ որսացող ան-

ձինք և գլխաւորապէս անոնք՝
որք Նորին Սրբազնութեան Էլ-
միածին վերադառնալու ճայնն
անգամ առնելով զժողովութիւն-
ներ կյայտնէին, այլ և անոնք՝
որք որ և է անձնական չար նպա-
տակներ տածելով սրտերնուն
մէջ, կարողացել էին ոմանց Սի-
նօդականաց և միաբանաց վերայ
ազդեցութիւններ ունենալ, այն-
պիսի չար որոմներ ցանել են թէ
նոցա և թէ Դեորգեան ճեմարանի
աշակերտաց մէջ, որոց առաջն
առնելու միայն Տեղապաճ Մա-
կար Սրբազանի պէս մի համբե-
րող, խոհեմ և հեռատես անձն
կարող լինելուն կխոստովանէին
ամենեքեան : Զի այդ չարախն-
դաց մարդիկ, յորոց ոմանք
թեկնածելով ձեռք բերել ճե-
մարանի Տեսչութեան հրապուրիչ
պաշտօնը, որը երկիւղ կրելով
ինքնին դուրս մնալու իւր պաշ-
տօնէն իւր իսկ անընդունակու-
թեան պատճառաւ, որը կամե-
նալով պաշտպանել իւր սանը
կամ մի ազգական և բարեկամ
աշակերտը, որոյ արտաքսուիլը
որոշած է կամ որոշելու կպատ-
րաստուի ճեմարանի տեսչութիւ-
նը, որն ալ կամենալով մի կեր-
պով դրաղեցնել զՍինօդականս,
իւր արարքը և չարութիւնները
ծածկելու նպատակաւ, չպատ-
կառելով դռնէ այն պայմաննե-
րէն, որոց այս վերջին ժամանակ-
ներս ենթակայ կհամարուին Ռու-
սահայք, մի քանի ամիսներ յա-
ռաջագոյն կսկսին հետզհետէ
ծանօթանալ և մերձաւոր յարա-
բերութեաններ ունենալ ճեմա-
րանի աշակերտաց այն խմբակին
հետ, որ որ և է կողմնակի և ան-
կողմնակի պատճառներով կրնար
ունենալ կամ ունէր անբաւա-
կանութիւն դէպի Տեսուչը և ու-
սուցչական խումբը : Այնուհե-
տեւ կսկսին յայտնի և ծածուկ
ճանապարհներով որսալ անոնց
զգայուն և դիւրավառ սրտերը,
կհրաւիրեն զնոսա իւրեանց սեն-
եակները, պատիւ կրնեն նոցա,
կուտեցնեն, կխմցունեն և առ-
ձեռն ծախուց համար դրամներ
կշնորհեն և այդպէս տորբելով
նոցա թեթեւ ուղեղները, և լե-
ցընելով նոր ապստամբական գա-
ղափարներով կուղարկեն ճեմա-
րան և հեռուէն սատանայական
ժպիտով կգիտեն կսպասեն իւր-
եանց ցանած որոմներն հետզհե-

տէ հնձերու : Տեսչի և ճեմարանականաց վարկն ալ աշակերտաց առջեւ կուտրելու համար , կյա- ջողին Սինօգի կողմէն այնպիսի գիրք բռնել տալ , որ արդարեւ պիտի յուսահատեցնէր զնոսա- զի շատ անգամ Տեսչի օրինա- լոր առաջարկութեանց բացասու- թիւններ կանեն , Տեսչի և Ու- սուլցական ժողովոյ որոշմամբ ար- տաքսուած աշակերտը , նորէն ճեմարան ընդունելու հրաման կհանեն . նոյն իսկ Սինօգի որոշ- մամբ երթեւեկ եղող աշակերտը գիշերօթիկ ընդունելու պատուէր կուղարկեն . փոխանակ օգնելու Տեսչին աշակերտաց թիւը չաւե- լացնելու , եղածներուն ծախքն անգամ անկարող լինելով հո- գալու , նոր նոր աշակերտացու- ներ ընդունել կհրամայեն և այլն :

«Եւ ահա կուգայ կհասնի Տե- ղապահ Մակար Սրբազանը և կը գտնէ ճեմարանը ի մեծ ցաւ սրտի իւրոյ , այս ողբալի և տարտամ- դրութեան մէջ . բայց ինչ օ- գուտ . բարոյական հրգեհը ար- դէն վառուած էր , ծուխը կիւ- նէր կիշնէր , կմար որ փօքրիկ և Թեթեւ զեփուեփի մը փչէ մէկ կողմէն և ահա տան օր չանցած Նորին Սրբազնութեան գալստե- նէն կվառի , կըրորօքի այդ կրակը հետեւեալ անցքը իրեն պատ- ճառ բռնելով : — Ճեմարանի ա- շակերտներէն մէկը Միւղայեանց մականուամբ , զոր Տեսչութիւնը ճանաչած լինելով իրբեւ մի ան- բարոյական տղայ Սինօգի հա- ճութեամբ , ի սպառ արտաքսե- լու փոխարէն , կարգադրած էր որ լինի երթեւեկ , խնդիր կու- տայ Սինօգին զինքը դարձեալ գիշերօթիկ ընդունելու . բաւա- կան ժամանակ նորա այդ խըն- դիրը ընթացք չի առնուր և երբ մի օր Սինօգականք կժողովուին Ատեան , Ատենադպիրը կզեկու- ցանէ և այդ խնդիրը մի քանի ուրիշ այդպիսի խնդիրներու հետ , կորոշուի որ այն և այլոց ոմանց խնդիրները մնան այլ եւս մի քանի ժամանակ առանց հետե- լանաց . իսկ երբ կուգայ այն տղան և կմտնէ մի քանիսի խը- ցերը իմանալու համար իւր խընդ- րոյ մասին եղած վճիռը , փոխա- նակ պատասխանելու նորան թէ քու խնդիրդ առ այժմ մնաց մի քանի ուրիշ այդպիսի խնդիրնե- րու հետ ցառանձին անօրէնու- թեւն , երեւի գիտնալով տղային կատաղի և լիրբ լինելը այնպէս կմեկնեն նորան որ իբր նորա խըն- դիրը բացէ ի բաց մերժուած է : Կողմնակի ճանապարհներէն դըրուած լինելով , յառաջագոյն , իբր թէ Տեսչույն արգելք կլինի նորա խնդրոյ կատարմանը , մինչ- դեռ , ինչպէս յետոյ վկայեր են Սինօգականք , նա ամենեւին տե- ղեկութիւն անգամ չէ ունեցած , անմիջապէս այդ պատասխանը լսելուն պէս սրտով կվաղէ ճե- մարան , կհանգիստի Տեսչին և սպառնալիքներ թափելով դը- խուն կյարձակուի վրան որ ծե-

ծէ , բայց Տեսչի մօտ գտնուած աշակերտները կարգելուն , յե- տոյ անմիջապէս կմտնէ դառա- ռանը , իւր դասընկերները հետը կառնու և ահագին աղմուկ և վրդովմունք կպատճառէ . կեր- թան եղելով թիւնը կպատմեն Տե- ղապահ Սրբազանին , որ անմի- ջապէս բերել կուտայ վանք այն տղային և կյանձնէ նորա շատ մտերիմ սարկաւազին մինչեւ առաւօտ . առաւօտը լուսանա- լուն պէս , տղան միջոց կգտնէ կիսախէ կերթայ ճեմարան , կըր- կին աղմուկ մը կյարուցանէ և այնպիսի մէկ չփոթ և իրարան- ցումն կլինի , որ Տեղ. Սրբազանը կպարտաւորի Սինօգականներն հետն առնելով զնալ ճեմարան , այն տեղ պէտք եղած հարցու- փորձները կընէ և յետոյ անմի- ջապէս այն ժպիրհ և յանդուգն պատանին կարտաքսուի ճեմա- րանէն . բայց նորա ընկերները հանդարտ չեն մնար , կսկսին թե- լաղբուած ուրիշներէն խմորիլ և ուրիշ դատարանցիներուն , այն- պէս որ քանի մը օր անցնելէն յետոյ բողբ մը կըբերեն Սինօ- գի անունով , բողբը՝ որ աւելի պաշտպանութիւն կլնար համար- ուիլ Տեսչի համար , քան մէկ որ և իցէ յանցանք : Այդ բողբի վերայ քանի մը օր բանակցու- թիւններ կլինին , խառն ժողով- ներ կկազմուին , որոց հետեւանքը այն կլինի որ Ուսուսմական Յանձ- նաժողովոյ և Սինօգի որոշմամբ աշակերտաց մէջէն 13 հոգի եւս որք չարագոյնք և վնասակարք կհամարուին ի սպառ կարտաքս- ուին ճեմարանէն :

«Այդ արտաքսեալները կեր- թան , բայց իւրեանց ընկերակից- ներէն մի քանի թեթեւամտներ ալ հետները կյաջողին տանել և վաղարշապատի մէջ կմտն , ըս- պասելով որ հրաւիրակ երթայ ի- րենց և խնդրէ որ կրկին դառ- նան ճեմարան , բայց փոխանակ հրաւիրակ երթալու , արգէն ի- րենք ճանաչելով իւրեանց սխա- լը հետզհետէ հրաւիրակ և խըն- դիր կուղարկեն զիրենք դարձ- եալ ընդունելու , և ինչպէս կը լսուի , որոշուած է որ կամովին դուրս եկածներէն անոնք՝ որք զղջումն և ապաշաւանք կյայտ- նեն՝ պիտի ընդունուին վերստին : իսկ Սինօգի որոշմամբ արտաք- սուածները , արտաքսուած պի- տի մնան ի խրատ և ի բարի օրի- նակ այլոց :

«Մայր Աթոռէն եկողները կպատ- մեն թէ՛ արժէր լինել այն տեղ և տեսնել թէ՛ այն չարանենդ և դաւադիր մարդիկը , որք սկզբը նապաստճառ եղեր են ճեմարանի աշակերտաց վրդովմանց , և որք երբեք մտքերնէն անցընել չեն կարող թէ՛ այդ վրդովմանց հե- տեւանքը աշակերտաց ոմանց արտաքսուիլը կլինի , ինչպէս իւր- եանց խորշերէն ծակերէն դուրս եկած փէշերը բռնկուած ասդիս- անդին կվաղեն և կաշխատին ե-

ղած փրկել զնոսա և իրենց ալ արդարացնել , բայց անօգուտ . օգուտն այն է եղեր միայն որ իշ- խանութիւնը իմացեր է պարզ և հաստատ կերպով թէ՛ ոյք ոմանք էին այդ թեւագրողք , բայց առ- այժմ դեռ ևս խոհեմութիւն սեպեր է վեհաճնաբար ներող ա- չօք նայել այնպիսեաց վերայ :

~~~~~

Պատրիարքարանէն՝

«Վանքի Մ. Մանուկ Սահակեան որ ի կենդանութեան իւր օրի- նաւոր կնոջ (Ելպիսի իւթիւճեան) հանգուցեալ դերձակ Յովհան- նէսի Աղանի անուն դստեր հետ կենակցիլ սկսած և իբրեւ պա- կեալ յայտարարած է : Նոյնպէս կենարացի Հազրճի Համբարձում Գարութիւնեան որ Սարբեան Պայծառի հետ իբրեւ օրինաւո- րապէս պսակեալ հուշակած է . Աղգ. Պատրիարքարանս հարկ ե- ղած քննութիւններն կատարելէ ետեւ կիւթայ սոյն պաշտօնա- կան ծանուցմամբ հրատարակելի գիտութիւն եկեղեցականաց եւ աշխարհականաց թէ՛ վերայիշեալ Մ. Մանուկ Սահակեան և Համ- բարձում Գարութիւնեան օրինա- լորապէս պսակուած չճանաչէր :»

— Տնտեսական Խորհրդէն՝

«Պէյքօղի Ս. Նիկողայոս եկե- ղեցւոյ անտուկին ելեւմտից հաշ- ուեցուցակն՝ որ 1881 Յունվար 1է սկսելով կյանքի ց28 փետրվարի 1883 տարւոյ , ըստ օրինի՝ Տնտե- սական խորհրդոյ ներկայացուած , և անոր յարեւման օրինակը թաղական խորհրդոյ յուղարկ- ուելով հրահանգ արուած է որ եկեղեցւոյ բակը կախէ ի տես թաղեցւոյ : Հետեւապէս Տնտե- սական խորհուրդն այսու պաշ- տօնական ծանուցմամբ կհրաւի- րէ զթաղեցի ազգայինս , որ ի- րենց թաղի եկեղեցւոյ հաշուե- ցուցակին վրայ ո՛ր և է բողբ կամ գիտողութիւն՝ եթէ ունին ներկայ ծանուցմանս թուականէն մինչեւ 21 օր պայմանաժամու- փութան գրաւոր կերպիւ ներկա- յացնել Տնտեսական խորհրդոյ : Սոյն պայմանաժամը լրանալէն յետոյ ո՛ր և է բողբ կամ գի- տողութիւն անյսելի պիտի մնայ :

~~~~~

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԸ

Փետր. 20 Դէկտ. — Սայիօնէն ե- կած հեռագիր մը կմանուցանէ , թէ ծովապետ Գօմպէր պատե- րազմէն ետքը , Սօնթայիի առա- ջին գիրքերն պիտի գրաւէ , եւ ապա պիտի յարձակի բերդին վրայ : Գաղղիացւոյ կորուստն 200 է , իսկ թշնամւոյնը՝ աւելի :

Եւրաղայոս ալընդունեց՝ Թոն- քին արշաւանաց համար կառա- վարութեան կողմանէ ուղուած վարկն :

Պեւե. 21 Դէկտ. — Բեդերսպուր- կէն հասած հեռագրերէ կիմաց- ուի , թէ Չարն որսի գացած Ժա- մանակ արկած մը պատահած է : Հեծած սահնակն շրջեր , և ուսը վիրաւորուեր է :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական պալատան քար- տուղարներէն Գեամիլ Էֆէնտի այսօր Պալքքէսէր կուղեւորի , նոյն կողմերը բնակեալ գաղթա- կանաց և բնիկներուն վիճակն ըստ ամենայնի քննելու և տե- ղեկագրելու պաշտօնով :

— Արտաքին գործոց նախարար Արիֆի փաշա տպաքինելով՝ սկը- սաւ վարել պաշտօնը :

— Երէկ Յունաց ազգային խառն ժողովն գումարելով՝ խորհրդակ- ցեր է եկեղեցական առանձնա- շնորհմանց խնդրոյն վրայ , ուս- կայն յայտնի չէ թէ ինչ որոշում տրուած է : Սոյն ժողովին մէջ Յունաց Ս. Պատրիարքին հրաժա- րականին վրայ բաւական խօսք եղեր է , սակայն համաձայնու- թիւն չէ գոյացեր , թէ հրաժա- րիլ հարկ է , թէ՛ ոչ :

— Սպանիական դեսպանն ալ երկու օր յառաջ այցելեց երու- սաղիմայ Յունաց Պատրիարքին , որ ինչպէս գրեցինք հինգ շաբթի օրը , այսօր կուղեւորի յերու- սաղէմ :

— Գաւառական Յունաց երե- լեւեաց կողմանէ շնորհակալու- թեան հանրագիր ուղղուեր է առ Պատրիարքարանն Յունաց , եկե- ղեցական առանձնաշնորհմանց ի պահպանութիւն բրած ջանքն համար , և այս առթիւ յոյս յայտ- նուեր է թէ Օգոստ . Սուլթանը պիտի բարեհաճի վերահաստա- տել զայն :

— Հաստատուած է այն լուրը , թէ Մոսկուայի Ս. Սերժ եկեղե- ցին եկամուտներովն հանդերձ Յունաց Պատրիարքարանին պի- տի տրուի : Վերջին ծանօթու- թեանց նայելով՝ կատարուեր են յանձման պաշտօնական գործո- ղութիւնք :

— Վարնայէն երէկ եկող շոգե- նաւով ալ մահմետական գաղ- թականք հասան մայրաքաղաքս :

— Անցեալ կիրակէ՛ օրը Լատի- նէէն Տէտէ աղաճ երթալու հա- մար ճանրայ ելնող կառախում- բըն , յորում իբր 150 գաղթա- կանք և 50 ուղեւորք կան եղեր , Գուլէլիի կայարանէն 1-2 քիլոմե- թրը անցնելէն անմիջապէս ետ- քը , գծէն դուրս ելեր , և 10 կառք ջարդակատոր եղեր են : Անմիջապէս օգնութիւն հասեր է , և շոգեկառաց պաշտօնակալաց մէկ քանին միայն վիրաւորուեր են :

— Արքունի նաւարանի գործա- րանաց մէջ ժողովուած պղնձի և երկաթի կտորներէն՝ 1000 լիւրայի բան վաճառուեր է :

— Վերջին ուժգին փոթորիկին պատճառաւ ծովու վրայ պատա- հած արկածներուն վրայ հետը- հետէ լուրեր կուգան : Քիոսի կողմերէ հեղեհական նաւ մը խոր- տակեր է , բայց նաւաստիք ա- ղատուեր են : Աղապ-դափուի կող- մը վրայ մտնուած անդդիական շո- գեհաւու մը համար ածուխ տա- րած ժամանակ շրջեր են , սա-

կայն չողենաւէ օգնութեան հասնելով՝ ճողողաբեր են մարդիկն : Սալըճագի սուլեւ ալ մաս վունա մը չըլեր , և առագառու եալ նաւակ մը Սարայ-Պուրնիի առջեւ վտանգուեր է , բայց մարդոյ կորուստ եղած չէ :

— Ըստ թայմըզի , օսմանեան ընդհանուր պարտուց միացման համար չըջաբերութեան հանուելիք արժէքներէն՝ Գաղղիոյ կառավարութեան ուղած դրոշմի տուրքը , որ խնդրոյ նիւթ եղած էր և կառարկուէր թէ անգամ մը տրուած է այդ տուրքը , որոշուեր է վճարել : սակայն Անգղիոյ կառավարութիւնը դարձեալ չափտի ուղէ այս տուրքը , և թէ նոր արժէքները պիտի չըջաբերին առաջիկայ Մարտ ամսէն սկսեալ :

— Բ. Դրան ներքին գործոց նախարարութեան լրագրական դիւանէն՝ Գեկտ 8 թուով առ ի հրատարակութիւն առ մեզ զըրկուած պաշտօնական ծանուցման մը թարգմանութիւնն է : — « Գալթիա ու Պէյօղլու զանազան լեզուօք ներկայացումներ տուող թատրոններու տնօրինութիւնք իրենց յայտարարութիւններն միայն ա՛յն լեզուաւ կհրատարակեն , որով կներկայացունեն թատերախաղերն , և թուրքերէն տառ մը անգամ չեն նշանակեր : Թատրոններու նկատմամբ կարգադրութիւն մը ըլլալու համար , ստիկանութեան հետ բանակցութեամբ որոշուեցաւ , որ այսուհետեւ փողոցները պատերուն վրայ փակցուած ամեն յայտարարութեանց գլուխը աւելցուի թուրքերէն թարգմանութիւնը , և ոստիկանութեան ալ ծանուցուեցաւ , որ այս մասին ուշադրութիւն ընէ : »

— Այսինքն կուսակալն գոհունակութեան հեռագիր ուղղեր է առ Օգոստ . Սուլթանն՝ Չէչմէի կարօտ արկածելոց նպատակաւ խելու գացող Պ . Լաֆօնթէնի բարուք վարմանց համար :

— Բ. Դրենց չըջաբերականաւ

մը ծանուցուեր է բոլոր նահանգային կառավարութեանց , թէ ոճրագործութեամբ ամբաստանուեալ վարչական պաշտօնատար , ո՛ր և է աստիճանէ ալ որ ըլլան , այսուհետեւ հրապարակաւ պիտի դատուին , և դատական ծախքն բոլորովին իրենցմէ պիտի առնուի :

ԱՐՑԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Վերջին լուրերը բաւական կը հաստատեն՝ Սերպիոյ ապստամբութեան արտաքուստ նիւթուած ինքերուն գուշակութիւնը , զոր քանի մը օր յառաջ նշանակած էինք : Համապարկեանց կը վերագրուի այս գործն , և պատճառ՝ Սերպիոյ Միլան թագաւորին Աւստրիոյ և Գերմանիոյ քաղաքականութեան հակամէտտեանը ինքն : Ապստամբութիւնը երկուերուն պէս , ապստամբաց առատ հրանիւթ ու պաշար ունենալէն , և իսկոյն զինուորական կարեւոր դիրքեր գրաւելէն կապացուցուի , թէ բաւական ժամանակէ հետէ կազմուած պատրաստուած է : Սակայն առայժմ չկրցան մեծ արգիւնք մը տեսնել , և միայն տարապարտ տրիւնհեղութեան պատճառ եղան : Մինչեւ ցարդ դատապարտեալ ապստամբաց թիւն 78 է , որոց 18ը հրացանի բռնուեցան , մէկը ինքզինքը կախեց , և 59ին ներում չնորհեցաւ : Պուլլարիա ապստամբեալ ապստամբք իրապակայութեան պիտի դատուին :

— Գաղղիոյ և Գերմանիոյ կառավարութեանց մէջ այս օրերս անկեղծ բարեկամութիւն մը հաստատուելու ջանքեր կերեւին : Հաւանական է , որ Պիղմարգ գոհ կըլլայ տեսնելով որ Գաղղիոյ կառավարութիւնը մոռնալով Ալզաս-Լորէնի անցքն ու հեռանալով վրէժխնդրութեան ոգիէ , ուրիշ տեղեր գաղթականութիւններ հաստատելու ջրաղեղ է , կմերձանայ Գաղղիոյ : Թերեւս այս պատճառաւ է , որ Պէրլինի գաղ-

ղիական դեսպանը ի տեսակցութիւն հրաւիրուած է մօտերս Պիղմարգ իշխանէն , և Բեդերսպուրկի գաղղիական դեսպանն Պէրլինէն անցած ատենը իրիւմ կայսրէն ընդունուած է : Գաղղիոյ ներկայ նախարարութիւնը որոյ դիրքը տակաւին քիչ ժամանակ յառաջ խարխուլ կհամարուէր , արտաքուստ այս վիճակին մէջ դրոշմուելէ զատ՝ ի ներքուստ ալ զօրացած է այժմ : Երեսփոխանական ժողովն և ծերակայուն ընդունեցին թոնքինի արշաւանաց ծախուց համար առաջարկեալ դումարներն : Սակայն նախարարութեան այս յաջողութիւնք և ապահովութիւնք քիչ ժամանակի համար եղած կըլլան , եթէ թոնքինէն զինուորական ձախողութեանց լուրեր թափին ի Գաղղիա , դիւրաւաւ և յարափոփոխ գաղղիացեոց առջեւ : Առ այժմ յաջող են լուրերն :

— Գահիրէէն առ Տէյլի-Նիւզ հեռագրած են , թէ եգիպտական իշխանութեան լուր տրուած է որ անգղիացի Հիքս փաշայի մարմինը գտնուած է՝ մէկ ձեռքը ընկնելէ և միւս ձեռքը սուր :

— Անգղիոյ գլխաւոր նախարար Պ . Կլատֆորնի որդին ատենախօսութեան մը մէջ ըսեր է , թէ ըստ իմ մեծ սխալ մեղաւ Սուտանի արշաւանքը : Անգղիոյ կառավարութիւնը քաջալերած էր , և անգղիական սպայից թոյլ տրուած չէր՝ Հիքս փաշայի զօրաց հետ գտնուիլ : Ըստ իմ կարծեայ՝ այսօր պէտք է պաշտպանողական վիճակ առնուլ և սպասել : զգուշանալու ենք զինուորական շարժումներէ , որ Անգղիոյ համար բնաւ օգուտ մը չունին , և զմեզ Աֆրիկէի անապատները կձգեն :

— Անկլո-եգիպտական պանդան ծանուցեր է , թէ պատրաստ է 10 միլիոն լիրա փոխ տալ , եթէ եգիպտոսի իշխանութիւնն յանձն առնու երկրորդ ջրանք մը բանալ :

— Անգղիոյ և Գաղղիոյ կառա-

վարութիւնք համաձայնեալ են՝ եգիպտոս բնակեալ օտարակառաց կալուածներէն տուրք առնելու համար :

— Լոնտոնէն կողուա լրագրին հեռագրեր են , թէ անհիմն է այն զրոյցը թէ Անգղիոյ կառավարութիւնը հրամայած է զօրք պատրաստել Հնդկաստանի մէջ Սէվաքին զրկելու համար : և կը յաւելուն թէ առանց ազգային ժողովոյ գիտութեան կարելի չէ զօրք դուրս հանել Հնդկաստանէն :

— Փարիզէն կհեռագրեն , թէ Գաղղիոյ ազգային ժողովը փակուելէն ետքը , Պ . Ժիւլ Ֆէրի՝ Լոնտոն պիտի երթայ , և պիտի բանակցի չինական խնդրոյն համար :

— Յունաստանի մէջ մարդ մը իւր վախճանեալ ամուսնոյն գերեզմանին վրայ տապանաքար մը դնել տալով՝ վրան սապէս փորել տուեր է : — Աստ հանգչի կին իմ , խեղճ Աննա , դու ալ հանգըստացար , ես ալ :

— Մոնթօրի լճին վրայ թըղթեայ շոգենաւիկ մը փորձի դըրուած է , որ 35 ոտք երկայնութիւն և 5 ոտք լայնութիւն ունի և 10 հոգի կպարունակէ մէջը , և շինուած է թղթաշինութեան յատկացեալ նիւթերէ . երկու առնիւ շոգենաւիկին մեքենայները կշարժեն խիստ արագաբար : Նաւուն կմախքն է , որ յիշեալ թըղթէն չըջապատուած փակուած է , և այնպէս յղկուած , որ կը վնասուի առանց այս յղկման : Խիստ թեթեւ է , և երկաթէ ու փայտէ շինուածներու պէս դիւրագնաց : Նաւթի և պղնձի պէտք չունի :

ՕՍԽԱՆՆԵՆ ԿԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ՊԵՆԳՈ

Առաջիկայ Երեքշաբթի օր , 25 Դեկտ . տօնի պատճառաւ գոց պիտի ըլլայ Օսմանեան Կայսերական Պալատն որ ի Չաշաքիա և Պոլսոյ ձիւղը :

ԿԱՐՄԻՐ ԿՆԻՔԸ

11

(Ծառ.)

Սոյն քաջ մարդը երբեմն գլխարկը կհանէր իւր կնիտակ ճակատը և քանի մը ալեխառն մաղերը կամ խոշոր յօնքերը կամ ճերմակ պեխերը սրբելու համար , յորոց կը վազէր անձրեւը , իւր պատմութեան իմ վրաս ըրած աղբեղութեան հոգ չէր ընէր : Իւր վրայ անգամ չէր մտածեր , և քառորդ ժամէ մը վերջը միեւնոյն ձայնով աւելի երկար պատմութիւն մը սկսեց , մարաջախտ Մասենայի ըրած պատերազմին վրայ : ուր հազարապետը իւր վաշտը քառակուսի կերպով շարած էր , չեմ գիտեր ո՛ր հեծելազօրին գէմ : Մտիկ չըրի , թէպէտ և հեծելազօրաց վրայ հետեւեալագօրաց նախամեծարութիւնը ինձ կապացուցանէր եռանդեամբ : Գիշերը վրայ եկաւ և շուտ չէինք երթար : Տեղ մը աւելի թանձր և

աւելի խոր կըլլար : Թէ ճամբան և թէ հեռուն բան մը չկար : Կեցանք չորցած ծառի մը տակ , սա էր ճամբան հանդիպած միայն ծառը : Նախ ջորիին պէտքերը հողաց , ես ալ իմ ձիուս : Յետոյ նայեցաւ սայլակին մէջ , ինչպէս մայր մը՝ իւր դաւկին օրօրոցին մէջ : Կըսէի որ կըսէր . « Օ՛ն , աղջիկս , դիր սոյն կրկնոցը ստեղծուող վրայ , և ջանա՛ քնանալ : Լաւ , ամենեւին թըջած չես : անձ , չար սատանայ , ժամացոյցս կտորեր է , զոր վիզը կախած թուղուցեր էի . ո՛հ , խեղճ արծաթեայ ժամացոյցս , օ՛ն հոգ չէ զաւակս , ջանա՛ քնանալ : անհոգ պիտի բացուի , ի՛նչ գէշ բան : միշտ ջերմ ունի . խնդրեն սոյն պէս են : անհոգ քեզի , զաւակս , ցո՛ւլա՛ » : Սայլիկը ծառին կըլուծէր : թընցուց և մինք ալ անխնդուն վրայ նստեցանք , անխըջտայի անձրեւէն պատուարուելով , և բաժնելով հաց մը անոր և հաց

մ'ալ ինձ . գէշ ընթրիք : — Կցաւիմ՝ որ ասկէ զատ բան մը չունինք , ըսաւ , բայց սա աւելի լաւ է միւրի մէջ եփած և վրան աղի տեղ վառօղջ ցանած ձիու միսէն , ինչպէս կերանք ի Ռուսիա : Խեղճ փոքրիկ կին , պէտք է որ ունեցածիս լաւագոյնը անոր տամ : Կտեսնէք որ միշտ զանի ուրիշ կերպով կհոգամ . նամակին գործէն ի վեր և ոչ մէկուն մօտենալուն կհանգուրժէ : Ես ծեր եմ , և այնպէս կկարծուի գէմքէն որ զիս իւր հայրը դիտէ . ապա թէ ոչ կը խեղդէր զիս եթէ ուզէի միայն ճակատը համբուրել : Կրթութիւնը կերեւայ թէ , բան մը թողած է ինա . վասն զի երբէք չմոռնար կրօնաւորութեան մը պէս պահուածիւր : Ինչպէս որ հազարապետը նորա վրայ կխօսէր սոյն կերպով , ըսեցինք նորա հառաչելը և « Հանեցէք սա կապարը , հանեցէք գլխէս սա կապարը »

ըսելը , անմիջապէս ստքի ելայ , բայց ծերունին զիս նստեցուց : « Նստէ , նստէ , ըսաւ , բան մը չկայ : Բոլոր կենացը մէջ ըսածը այս է , վասն զի կկարծէ միշտ թէ գլխուն մէջը գնտակ մը կայ : Որչափ ալ ամենայն քաղցրութեամբ բսես թէ գլխուն մէջը բան մը չկայ , դարձեալ նա իւր գիտցածը կըսէ » : Լուցի զանի տխրութեամբ մտիկ ընելով : Սկըսայ հաշուել թէ 1797 էն մինչեւ 1815 յորում կապրէինք , սոյն խեղճ մարդը այսպէս 18 տարի անցուցած էր : Երկար ատեն լուռութեամբ ըսելը նստեցայ սոյն հանգամանաց և սոյն ճակատագրոյն խորը թափանցել ջանալով : Յետոյ առանց հիման և հաստատութեան եռանդեամբ ի ձեռքս հազարապետին երկնցուցի որուն վրայ զարմացաւ :

— Սրժանաւոր մարդ մ'էք , ըսի :

— Է՛ , ինչո՞ւ համար . այս խեղճ

ԱԶԴ

Փուշը ձեռքէ կ'վաճառուի բոլոր Հայ գրաւաճառաց խա-նութեանը, և Պաղչէ-գաւիտ ջը-րավաճառ Պողոս աղայի խանութ-ը, և անոր դիմացը՝ թղթավա-ճառին խանութը թիւ 46:

ՄԱՆԿԱՏԱԾՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՅԱԿԱՆ
ՀՐԱՀԱՆՔ
ԻՆԱՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

ՏՕՔՕՐ ՍԵՐՈՒՄԱՆԵ

Սէրվիչէն էֆէնտիւ սոյն ընտիր գերբը՝ որուն Ա. Հատորը մեծադիր 192 էջէ կ'ըզկանայ, կ'սօսի Յղու-թեան վրայ, նոր ծնած տղուն սը-նընդին վրայ: Մօր մը կ'աթ տալու ժամանակ ինչ զգուշութիւններ ը-նելու է: Աղէկ ծծմայր մը ինչպէս ճանչնալու է: Ծծմայր եթէ չզըտ-նուի՝ տղան ինչպէս մեծցնելու է: Կ'աթէն վերջը ինչ կերցնելու է: Տղուն ահա հանելու ժամանակի դիպումներուն վրայ: Մաքրու-թեան, Ծարժման, Խօսելու, Զգա-յարանաց և Մաքի կարողութեան վրայ: Պատուաստի զանազան կա-նոններու վրայ եւայլն:

Իսկ Բ. Հատորը կ'սօսի՝ Տղուն մը երեք տարուէն սկսելով մինչեւ ի կատարելութեան հասակն տար-ուելիք հոգածութեան և խնամքնե-րուն վրայ:

Երկհատորին գինն է ընտիր կաղ-մով 30 դրոշ արծաթ:
Կ'ծախուի ի Չագմագճըլար թիւ 20 Գրատունը:

ԷԼԻՅԱ ՊԱԻ

ԼԻՍՏԱԶ ԹԻՒՐԳԻ

Թուրքերէն լեզուի ընթերցա-նութեան ուսումն խիստ դիւրա-ցուցած է այս, և կ'վաճառուի Մարգարեան և Զէնճիրճեան գրա-վաճառաց խանութները, ի գին 1 1/2 դրոշ:

ԺՈՒԼ ՎԵՐՆ

ՅԵՐԿՐԷ Ի ԼՈՒՍԻՆ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

97 ՔԱՄՈՒ ՄԷՋ

ԹԱՐԳՄԱՆ ԵՒ ՆԱԶ

Ի Զրահեթէ

Կ. Ս. ԻԽԹԻՅԵԱՆ

Գինն է 6 դշ:

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՍՈՒՐԵ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՈՂԹԱՄԱՐ ՈՒ ՍԻՍ

Գեր. Տ. Մատթէոս եպիսկո-պոս իզմիրլեան գրած է Հայաս-տանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ընդհան-րական հայրապետութեան, և Աղթամարայ ու Սոյ կաթուղիկո-սութեանց հաստատութեան, ի-րաւասութեան և պարտուց ու պաշտման վրայ, պատմու-թեամբ՝ արձանագրութեամբ և հին ու նոր վաւերական պաշ-տօնագրովք հաստատելով զամե-նայն: Ընթերցողն լիովին ծանօ-թութիւն կ'ստանայ Հայաստան-եայց Հայրապետութեան և Աղ-թամարայ ու Սոյ անցեալ և ժա-մանակակից վիճակաց վրայ: Ան-շուշտ եմք, թէ մեծ կարեւորու-թիւն ու օգտակարութիւն ունի այս հրատարակութիւնը, մանա-ւանդ ներկայ ժամանակին մէջ, յորում մենք Հայոց Հայրապետու-թեան գերագոյն գահն թափուր կ'դնուի, Սոյ կաթուղիկոսա-կան խնդիրն կ'յուզուի դեռ և Պալատներու բարեփոխութեան վրայ կ'իտասուի: Գեր. իզմիրլեան քաջ հետազոտած ու իմաստա-սիրած է զայս ամենայն, և լու-սաւոր ծանօթութիւններ կ'ընծա-յէ հետաքննին Հայոց: Գրքին սկիզբը գրուած ցանկը աչքէ ան-ցունոյն պիտի տեսնէ, թէ սը-չափ նշանաւոր անցքեր նշանա-կեալ են խնամով, և քանի՞նչ ու-րական ու մեծարելի է Հայկա-կան հարստութեանց միակ մնա-ցորդն եղող Հայրապետութիւնն: Կարծէ, որ ամեն Հայ ունենայ հատ մը, կարծէ, որ ամեն Հայ թանգարանի մէջ գլխաւոր տեղ մը բռնէ այս Գիրքը:

Կ'գտնուի լրագրոյս Գրատուն-եակը, Պօլիս Պարզ-բաղար Նա-ֆիյէ-խան վերի յարկ թիւ 16, Պաղչէ-գաւու Զրավաճառ Պողոս աղայի խանութը և Պօլիս Զագ-մագճըլար-եօգ ուշու Գալաֆեան Գրատունը: Կ'ըզկանայ 1300 ե-րեսներէ:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՆԱՏԷԼՈՒԼՈՒԹԻՒՆ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքնե-

րու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղա-հատը, ամեն ջղային տկարութեան ու ժաթափութեան և տխրութեան համար: Կ'ընծէ և անհետ կ'ընէ ա-մեն տեսակ անհարմարութեանց հետքերը: Սրտի և երկկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ'ու-նի. արիւնը մաքրելով՝ նոցա խան-գաղեալ վիճակը կ'կանոնաւորէ և գրգռելով կենսական գործարան-ները կ'զօրացնէ: Իւր գեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնու-թիւն, կ'ծուրութիւն, մաղձային հի-ւանդութիւններ, որովայնի մէջ լցուած կազեր, գլխի ցաւեր կ'վա-նէ, մարտդութիւնը կ'զափաւորի, և մարմինը մաքրուելով՝ բոլոր այն ազդեցութիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբը-նապատճառ կ'ըլլան, առողջ՝ ուժեղ և բնական գիրքը կ'զգենու:

ONCIENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒԼԼՈՒԹԻՒՆ

Մորթային հիւանդութիւն և վէրք բուժելու մասին ունեցած պաշտմական յատկութեանցը ՀՀա-ւասարի բնաւ ուրիշ գեղ մը: Հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ու-ռեցք, քաղցկեղ (շէքէքէ), սրու-նից և ստեանց վէրքեր կամ բոլո-րովին կանցնին և կամ կ'լուանան, օգտակար է նաեւ հարբուի, հա-ղի, սրտի բարբախման, մանաւանդ յօգացաւ (էէ) բուսած հիւանդու-թեան: Իւր կազուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբ խոյլ («բոճ») հի-ւանդութեան ապականիչ զօրու-թիւնը ինչ առիթնաւ որ ըլլայ՝ կը դիմագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան ե-ղանակը նշանակուած է իւրաքան-չիւր տիի վրայ, որ կ'ստանուի ամեն գեղաշաճառներու քով, և մասնա-ւորապէս Պաղչէ-գաւու Թաշ-խանի կողմերը Պ. Գալաֆեանի գեղա-րանը թիւ 7 կ'ծախուի:

Աւելի առնել ուղղող կ'հրաւիրուի առ հեղինակն տօքթօր Հոլլօուէ Ի Լոնտոն Օքսֆօրտ փողոց թիւ 533

ԿԻՆԵՏԵԹ-ԻՒԼ-ԼՈՒԴԱԹ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՅԲԱՆՍԵՐԵՆԵ Ի ԹՈՒՐԳԻՆԵՆ

ԱՅՆԱՄԱՐԻՈՂՔ

ՄԷԿԵՔԷՐ ՇԷՒԷԷ ԵՒ ՄԷԿԵՔԷՐ ԱՆԷԷՆ
Պաշտօնեայք Հասարակաց կրթու-թեան Գրաքննութեան սենեկի
Հրատարակիչ Գալեֆէն Պաղապաճ

Առաջին հատորն՝ որ երեսուն երկու երեսներով երեսուն եւ մէկ տետրակներէ բաղկացեալ է, տետր առ տետր հրատարակ-ուելէ յետոյ կ'ըզմուծ կ'վա-ճառուի ի գին 60 դահեկան ար-ծաթ:

Բ. Հատորին Ա. եւ Բ. տետրերն եւս հրատարակուած են եւ կ'վա-ճառուին ի գին 2 դահ. արծաթ իւրաքանչիւրին:

Բաժանորդագլինն է Կ. Պօլսո համար 75 դահ. արծաթ. գաւա-ռաց համար 100:

Բ. Հատորին 15րդ տետրին հը-րատարակումէն ետքը բաժա-նորդագրութիւն չընդունուիր:

Այս բառարանն, պարունա-կած արուեստական եւ դիտա-կան բառերու ճիշտութեամբն, բացատրութեանց յատկութեամ-բն իւր տեսակին մէջ առաջինը կ'համարուի: Սոյն գործը ցարդ հրատարակուած Ֆրանսերէն-թուրքերէն բառագրոց վրայ սա առաւելութիւնն ալ ունի որ թուրք տառերով սրուած բա-ցատրութիւններն լատին տառե-րով եւս նշանակուած են անոր մէջ, մանաւորապէս ի գիրու-թիւն օտարազգեաց:

Մասնաւոր խնամքով, գեղե-ցիկ եւ մաքուր տպագրու-թեամբ անտր առ տետր իւրոյ կ'ընծայուի Արամեան տպարանէն:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պօլիս ԽՕ Դեկտեմբեր 1883

Քօնսոյիտէ	9-27
Երկամուղեաց	Ֆրանգ 42-50
Թրամուէյ	Լ. Օ. 3-10
1865 ի ֆոլիառութիւն	Ֆրանգ 60-
1865 ի	» 58-59
1869 ի	» 49-
1872 ի	» 45-

Օսմանեան լիրան 100 դրոշէն

Մէթալիյէ	108-2
Մէթալիք	100-30
Հինգնոց	103-15
Վեցնոց	103-15
Գաւալոն թուղթ (գաթիք)	936-
Գաւալոն արծաթ (նոր)	90-
Ռուսիոյ թուղթ	90-
Գաղղիական լիրա	87-30
Անգղիական	110-15
Գրիմից	51-20

ՏՆՈՐԵՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱԼԵՃԵՃԵՆ

ՏԳՅՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՏԱՂԱՔԵԱՆ
Քիւրքճի-խան վարի յարկ թիւ 26

կնկանը համար: . . լաւ կ'զգաք, զաւակս, որ ասի պարտականու-թիւն մ'է: Դատունց ի վեր անձ-նուրաց եղած եմ:

Նորէն Մասէնայի վրայ խօսե-ցաւ: Հետեւեալ օրը լուսնալուն հասանք ի Պէթիւն, փոքր, տը-գեղ և ամրացեալ քաղաք մը, ուր կ'արծես թէ ամբողջեանց շրջանակը սեղմուելով տուները իրարու վրայ ելած են: Հոն ա-մեն բան շփոթութեան մէջ էր, ամեն մարդ ոտքի վրայ էր: Քա-ղաքին բնակիչք կսկսէին ճերմակ գրօշակներ պարզել պատուհան-ներէն և կարել երեք գոյները իրենց տանց մէջ: Փողերն և թրմ-բուկները ի զէն ի հնչէին Պ. գաւ. սը Պէրրիի հրամանաւ: Բիքար-տական երկոյն սայլիկները կ'ը-րէին հերուետական թիկնապահ-ները (գունդ հարիւրաց հերուետա-կան թիկնապահաց արքայից Գաղ-ղիոյ) և նոցա կ'արասիք: Թիկ-նապահաց զնդին թիկնաթիւթ

կ'վազէին յամբողջութեան, իշխա-նաց կ'առքերը և կ'առք գունդե-րը քաղաքին փողոցներն ու ճամ-բաները կ'ստանային: Արքային Ժապարհայից և հրացանաւորաց գումարտակները տեսնելով իմ ճանապարհի ծերունի ընկերս մուցայ: Իմ գումարտակիս քով գացի և բազմութեան մէջ կ'որ-սնցուցի սայլիկն ու նորա մէջ գտնուածները: Իմեծ ցաւ զա-նոնք կ'որսնցուցած էի ընդ միշտ: Գաւ. որ կ'արդացի գինուորի մը ճշմարիտ սրտին խօրը: Սոյն պա-տահումը յայտնեց ինձ մարդու մը քնութիւնը որ ինձ անծանօթ էր և զոր մարդիկ գէշ կ'համընայ և գէշ կ'վարուին, այն ժամանա-կէն զանի իմ յարգանացս ամե-նաբարձր գերից մէջ զետեղելի: Անկէց ի վեր յաճախ փնտռեցի չուրջս նորա նման՝ և սոյն բոլո-րովին անարտուծ անձնուրացու-թեան կարող մէկը: Արդ 14 տա-

րի բանակին մէջ ծառայած մի-ջոյիս մէջ միայն սոյն ծերունոյն մէջ և մանաւանդ հետեւակա-զօրաց խեղճ և լքեալ գունդե-րուն մէջ միայն գտայ այն հին բնաւորութեամբ մարդիկները, որք կ'մզէն պարտականութեան զգացմունքը մինչեւ իւր յետին պարագայները, որք չուին ոչ հնազանդութեան տաղնապ և ոչ ամօթ աղքատութեան, որք ունին պարզ բարք և պարզ լե-ւանք, որք կ'պանծան հայրենեայ գլու, որք կ'անհոգ են իրենց փա-նաց, որք կ'թաղուին հաճու-թեամբ մթութեան և մուռացու-թեան մէջ և որք կ'բաժնեն թըշ-ուռաց հետ այն սեւ հացը որ իրենց արեամբ կ'զնեն: Կրկար առնեմ սոյն խեղճ հաղարարտին ինչ եղած ըլլալը չգիտցայ, մա-նաւանդ որ անունը ըսած չէր ինձ, և ես ալ չէի հարցուցած: Սակայն օր մը 1825ին արձարանին մէջ կ'արծեմ՝ հետեւակազօրաց

ծեր հարիւրապետ մը, որուն նը-կարագրելի զհաղարարտեան տե-ղի ունենալիքը զօրահանդէսին սպասելով, ըսաւ ինձ:

—Ո՛հ, արդարեւ ճանցայ, քաջ մարդ մ'էր, խեղճը ի վաթէրը ուսմի մը զոհ գնաց: Կարաս-եաց մէջ ճգած էր խենդ աղջիկ մը, զոր Լուարի բանակը երթա-լու ատենն իս Սմիանի հիւան-դանոցը տարինք, որ հոն մեռաւ բոլորովին խեղադար երեք օր-ուան մէջ:

—Կհաւատամ, ըսի, որովհե-տեւ ալ իւր սնուցիչ հայրը կ'որ-սնցուցած էր:

—Մէ, բա, հո՛ր, ինչ կ'ըսէք, յաւելցուց անառակ դէմք մը առնուլ ուղերով:

—Կըսեմ թէ փողն ի զէն կ'ի-չէ, ըսի արձարանէն գաւալ ելն-լով: Եւ ես ալ անձնուրաց եղայ:

Է. Ս.

ՎԵՐՋ